

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43497
Nom	Tècniques historiogràfiques i noves tecnologies aplicades al patrimoni cultural
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	5.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2213 - M.U.Patr.Cult.:ld	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2213 - M.U.Patr.Cult.:ld	2 - Formació tècnica bàsica	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BESO ROS, ADRIAN	230 - Història de l'Art

RESUM

S'aborda la formació de l'estudiant en les tècniques bàsiques necessàries per a la gestió, la sistematització i la investigació del patrimoni cultural, posant una atenció especial en les tècniques d'investigació històrica del patrimoni, en les noves tecnologies aplicades al patrimoni i en les tècniques en l'elaboració de memòries, plans directors, informes.

S'ofereix a l'estudiant la revisió de les tècniques principals, mètodes de treball i fonts per a l'estudi i la posada en valor del patrimoni cultural en totes les seues facetes, posant una atenció especial a les formes de la seua documentació i avaluació, atenent les principals fonts per a la documentació i l'avaluació del patrimoni, especialment arxius (documentació escrita i imatges), cartoteques o dipòsits cartogràfics (mapes antics i moderns, fotografia aèria i imatge de satèl·lit), fonts d'Internet (bases de dades, servidors d'imatges) i hemeroteques i altres fonts auxiliars (literatura, llibres de viatge...), fonts orals.

Finalment, s'introduirà l'estudiant en el maneig de les noves tecnologies, especialment en l'ús d'Internet com a eina de difusió del patrimoni cultural. Per a això s'abordarà una perspectiva doble: la del posicionament correcte dels continguts culturals dins el territori obert que suposa la web; i la del màxim aprofitament de les possibilitats interactives i multimèdia de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), així com en el de noves fonts d'informació cartogràfica (cartografia digital, GPS i

sensors remots) i dels sistemes d'informació geogràfica (SIG) que han proporcionat noves eines per a l'anàlisi, la gestió i la representació de les dades referents al paisatge i al patrimoni.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2158 - M.U.Patr.Cult.:ld

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Coneixement dels aspectes teòrics sobre Patrimoni Cultural, així com la diversitat de tipologies patrimonials i capacitat per a l'aplicació d'estratègies d'investigació, conservació i gestió.
- Coneixement de les noves tecnologies en relació a la identificació, investigació, conservació, posada en valor i difusió del Patrimoni Cultural.
- Capacitat per a la resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts, dins de contextos més amplis o multidisciplinaris relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Capacitat per a la comunicació de les conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten públics especialitzats i no especialitzats.
- Capacitat per a l'aplicació les habilitats d'aprenentatge que els permeten actuar tant d'una manera autodirigit o autònom com en equips de treballs de perfil multidisciplinari.
- Capacitat per a la integració de l'aprenentatge en un context d'igualtat home/dona, en una cultura de pau i amb valors democràtics.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

S'aborda la formació de l'estudiant en les tècniques bàsiques necessàries per a la gestió, la sistematització i la investigació del patrimoni cultural, posant una atenció especial en les tècniques d'investigació històrica del patrimoni, en les noves tecnologies aplicades al patrimoni i en les tècniques en l'elaboració de memòries, plans directors, informes.

S'ofereix a l'estudiant la revisió de les tècniques principals, mètodes de treball i fonts per a l'estudi i la posada en valor del patrimoni cultural en totes les seues facetes, posant una atenció especial a les formes de la seua documentació i avaluació, atenent les principals fonts per a la documentació i l'avaluació del patrimoni, especialment arxius (documentació escrita i imatges), cartoteques o dipòsits cartogràfics (mapes antics i moderns, fotografia aèria i imatge de satèl·lit), fonts d'Internet (bases de dades, servidors d'imatges) i hemeroteques i altres fonts auxiliars (literatura, llibres de viatge...), fonts orals.

Finalment, s'introduirà l'estudiant en el maneig de les noves tecnologies, especialment en l'ús d'Internet com a eina de difusió del patrimoni cultural. Per a això s'abordarà una perspectiva doble: la del posicionament correcte dels continguts culturals dins el territori obert que suposa la web; i la del màxim aprofitament de les possibilitats interactives i multimèdia de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), així com en el de noves fonts d'informació cartogràfica (cartografia digital, GPS i sensors remots) i dels sistemes d'informació geogràfica (SIG) que han proporcionat noves eines per a l'anàlisi, la gestió i la representació de les dades referents al paisatge i al patrimoni.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS**1. Tècniques d'investigació històrica del patrimoni: fonts d'informació en investigació històrica, geogràfica i artística.**

Anàlisi dels diferents tipus de fonts sobre els quals es basa la investigació en els seus vessants, històrica, geogràfica i artística

2. Perspectiva temàtica i generalista de la investigació en patrimoni.

Anàlisi de les tècniques d'investigació sobre el Patrimoni Cultural: aspectes generals i àrees temàtiques

3. Les fonts orals com a fonts per a la història: arxius i conservació del patrimoni oral.

Anàlisi de la importància de les fonts orals com eina per al coneixement, protecció i difusió del Patrimoni Cultural. Els arxius de la paraula

4. Introducció a la investigació històrica: fonts i metodologia en l'estudi del patrimoni.

Anàlisi de les diferents fonts històriques i de la metodologia aplicada per a la investigació sobre el Patrimoni Cultural

5. Noves tecnologies aplicades al patrimoni.

La importància de les noves tecnologies, especialment l'ús d'Internet com a eina de difusió del Patrimoni Cultural. Anàlisi de les possibilitats de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), així com en el de les noves fonts d'informació cartogràfica (cartografia digital, GPS) i dels sistemes d'informació geogràfica (SIG).

6. El posicionament dels continguts culturals en Internet.

La importància creixent d'Internet com a eina de difusió del Patrimoni Cultural, porta a establir un posicionament correcte dels continguts culturals dins del territori obert que suposa la web

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	12,00	100
Pràctiques en aula informàtica	12,00	100
Tutories reglades	3,00	100
Altres activitats	3,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	3,00	0
Elaboració de treballs individuals	60,00	0
Estudi i treball autònom	12,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	125,00	

METODOLOGIA DOCENT

Per al desenvolupament d'aquesta assignatura es requereixen uns coneixements previs que se suposa que s'han adquirit durant la llicenciatura que han cursat els alumnes. Si no és així, durant la primera classe de presentació se'ls indicarà la bibliografia bàsica necessària per poder-se iniciar en l'assignatura, així com la bibliografia específica per a cadascuna de les assignatures que conformen la matèria, per al seu aprofitament total. Les diferents assignatures que formen part de la matèria Formació Tècnica Bàsica presenten una indispensable formació teòrica que complementa la formació pràctica en les tècniques necessàries per a un correcte estudi, coneixement i posada en valor del patrimoni cultural.

AVALUACIÓ

REALITZACIÓ DEL TREBALL DE MATÈRIA

L'estudiant ha de fer un treball sobre un tema relatiu a qualsevol dels aspectes sobre els quals versen els diferents continguts de la matèria. El treball serà dirigit per un professor de qualsevol de les assignatures de la matèria que en farà l'avaluació. Els procediments d'avaluació utilitzats per a cadascuna d'aquestes activitats, així com les dates límits per al seu lliurament, seran anunciats en el seu moment pels professors.

El treball constitueix el 70 % de la nota final.

REALITZACIÓ DE PRÀCTIQUES I ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

A fi de completar les activitats realitzades a les classes teòriques i pràctiques, es faran diverses activitats complementàries i conferències especialitzades, que s'especificaran al començament del curs.

L'assistència a classe, conferències i activitats complementàries amb aprofitament: 30 % de la nota total.

La composició de la nota final s'atindrà, en síntesi, al quadre següent:

Treball de la matèria	70 %
Assistència a classe, conferències i activitats complementàries	30 %
TOTAL	100 %

NOTA IMPORTANT: No es farà mitjana entre ambdós blocs si en el treball de la matèria l'estudiant no ha obtingut una qualificació mínima de 5 sobre 10 (aprovat).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Carreras Monfort, César: Patrimonio digital: un nuevo medio al servicio de las instituciones culturales. Universitat Oberta de Catalunya, 2005.
Carreras Monfort, César (ed.): Patrimonio cultural y tecnologías de la información y la comunicación. A la búsqueda de nuevas fronteras. Cartagena, 2005.
- Mateos Rusillo, Santos M. (coord.): La comunicación global del patrimonio cultural. Del marco teórico al estudio de casos. Trea, 2007.
- Rico, Juan Carlos (coord.), Luis Antonio Hernández y José Ramón Alcalá: ¿Cómo se cuelga un

cuadro virtual? Las exposiciones en la era digital. Trea, 2009.

Codina, Lluís; Marcos, Mari Carmen. Posicionamiento web: conceptos y herramientas, en El profesional de la información, 2005, marzo-abril, v. 14, n. 2, pp. 84-99.

PH Boletín del Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico, nº 60, noviembre 2006. Monográfico sobre internet y patrimonio.

Sebastián Lozano, Jorge: Ut poesis pictura. Lo que Horacio le diría a Google, en las Actas de las Jornadas Posicionamiento.es, Universidad de Alicante, 2004.

- BIELZA DE ORY, V, Ed. (1993). Geografía general, Tomo I, capítulo II: "Información geográfica y representación cartográfica", Ed. Taurus, Madrid.
CORBERO, M.V. et al (1993), Trabajar mapas, Biblioteca de Recursos Didácticos, Alhambra, 152 pp.
MARTÍN LÓPEZ, J. (1999), Cartografía, Colegio Oficial de Ingenieros Técnicos en Topografía, Madrid.
URTEAGA, L. y NADAL, F. (2001), Las series del mapa topográfico de España a escala 1/50.000. Ministerio de Fomento. Dirección General del Instituto Geográfico Nacional,
- CHUVIECO, E. (1990), Fundamentos de teledetección espacial, Madrid, Ediciones Rialp, S.A. 453 pp.
FERNANDEZ GARCIA, F. (2000), Introducción a la fotointerpretación, Ed. Ariel, Barcelona.
- BOSQUE SENDRA, J. (1997): Sistemas de información geográfica, Madrid, Rialp, 2ª edición corregida, 451 p.
BOSQUE SENDRA, J. ESCOBAR MARTÍNEZ, F. J., GARCÍA HERNÁNDEZ, E. y COMAS, D. Y BURROUGH, P.A. y R.A. McDONELL (2000) Principles of Geographical Information Systems, Oxford University Press, 333 p.
RUIZ, E. (1993) Fundamentos de los Sistemas de Información Geográfica, Ed. Ariel Geografía, Barcelona.
GUTIERREZ PUEBLA, J. Y GOULD, M. (1994) SIG: Sistemas de Información Geográfica, Ed. Síntesis, Madrid, 251 p.
- ALLEN, K., GREEN, S., ZUBROW, E. (Eds) (1992): Interpreting Space: GIS and Archaeology. London. Taylor and Francis.
ALDENDERFER, M. Y MASCHNER, H.: Anthropology, space and Geographic Information Systems. Oxford Univ. Press. New York - Oxford. 1996. Especialmente el artículo de Maschner: "The Politics of Settlement Choice on the Northwest Coast: Cognition, GIS and Coastal Landscapes", pp. 175-189.
BARCELÓ, J.A., PALLARÉS, M. (1996): A critique of GIS in archaeology. From visual seduction to spatial analysis. Archeologia e Calcolatori 7. Roma.
BARCELÓ, J.A., PALLARÉS, M. (1998): Beyond GIS: The archaeology of social spaces. Archeologia e Calcolatori 9. Methodological Trends and Future Perspectives in the Application of GIS in Archaeology. Roma
BAENA, J., BLASCO, C., QUESADA, F. (Eds.) (1999): Los SIG y el análisis espacial en arqueología. UAM Ed.
CONOLLY, J. Y LAKE, M (2006): Geographical Information Systems in Archaeology. Cambridge Manuals in Archaeology.
LOCK, G., STANCIC, Z. (Eds.) (1995): Archaeology and Geographical Information Systems. A European Perspective. Londres. Taylor and Francis
WESCOTT, K. & BRANDON, R.: Practical Applications of GIS for Archaeologists. A Predictive Modeling Toolkit. Taylor & Francis. Londres. 2000